

Državni izpitni center

M 0 8 1 5 9 1 1 2

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

GLASBA

≡ Izpitna pola B ≡

Splošni glasbeni test

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 9. junij 2008

SPLOŠNA MATURA

Prvi glasbeni primer: Giacomo Puccini, Tosca

1. Prisluhnite glasbenemu primeru. Napišite ime in priimek tega skladatelja ter naslov dela.

Giacomo Puccini, Tosca

(2 točki)

2. Kakšne značilnosti se kažejo v operah tega mojstra (kakšni junaki so ga zanimali, kakšna je melodika, kakšna orkestracija)?

Zanimali so ga mali ljudje, v zgodnjih operah še uporablja preprosto vodene melodije v godalih, kasneje se vedno bolj posveča umetnemu orkestrskemu stavku, sprejel je novonemško motivno tehniko in jo uporabil za podlaganje pevske melodije. V poznih delih je čutiti še impresionistično barvitost (Plašč), uporablja pentatoniko (Madame Butterfly) in bitonalno kopičenje akordov (Turandot). Melodije niso več simetrično periodizirane, so bolj elastične in se prilagajajo menjajočim slikam razpoloženja. Ni več meje med deklamatoričnim in arioznim petjem. Njegova glasba razlaga občutja in poslušalcu omogoča, da razume bolečino, stisko, žalost junakov.

Odgovor se oceni esejsko.

(5 točk)

3. Katero od naštetih del je poslušani mojster še pisal? Obkrožite pravilne odgovore.

A Moč usode

G Orfeo

B Turandot

H Sestra Angelika

C Seviljski brivec

I Ekvinokcij

D Gianni Schicci

J La Bohème

E Norma

K Madame Butterfly

F Manon Lescaut

L Fidelio

(6 točk)

4. Napišite imena in priimke še treh skladateljev opere, ki so v tem obdobju delovali v evropskem prostoru.

Rimski Korsakov, Antonin Dvořak, Leoš Janaček, Richard Strauss, Maurice Ravel, Arigo Boito, Pietro Mascagni, Ruggiero Leoncavallo, Eugen d'Albert, Gustav Charpentier.

(3 točke)

5. Označenima akordoma v notni prilogi 1 v taktih 12 in 15 določite kvaliteto in kvantiteto ter zapišite mnogostranost v duru in harmoničnem molu.

12. takt: e-g-b-d: zmm7

15. takt: h-d-fis: molov kvintakord

dur har. mol

dur har. mol

VII. F II. d

II. A I. h

III. G IV. fis

VI. D

Za pravilno določen akord 1 točka, za pravilno ugotovljeno mnogostranost v H-duru 1 točka in v molu 1 točka.

(6 točk)

Drugi glasbeni primer: Blaž Arnič: Uvertura h komični operi op. 11

6. Prisluhnite drugemu glasbenemu primeru, potem pa napišite skladateljevo ime in priimek ter naslov in obliko dela.

Blaž Arnič, Uvertura h komični operi, op. 11, uvertura

(3 točke)

7. Kje vse je skladatelj pridobil svoje znanje?

Najprej je študiral v Ljubljani na konservatoriju, kasneje na Dunaju, v Varšavi in Parizu.

Dve točki za dva našeta kraja.

Kje je kot zrel umetnik deloval?

Poučeval je na Braču in srednji šoli Glasbene akademije v Ljubljani, po 2. svetovni vojni pa predaval na Akademiji za glasbo v Ljubljani.

Dve točki za dva našeta kraja.

(4 točke)

8. Kako se je razvijal in oblikoval skladateljev glasbeni izraz in kakšna je njegova glasba?

Sprva je čutil vliv Brucknerja in ruske petorice, kasneje se je izoblikoval kot skladatelj neoromantičnega realizma. V njegovi glasbi je polno občutij in čustev, ki so povezana z domovino, njenimi pripovedkami, njeno naravo, pokrajino. Harmonsko je bogat, rad uporablja drzne modulacije. Teži k slovenski izrazni tematiki in je povezan z življenjem slovenskega človeka.

Odgovor se oceni esejsko.

(4 točke)

9. Katere glasbene zvrsti oziroma oblike je skladatelj pisal, katero področje ustvarjanja ga je najbolj pritegnilo in katera dela s tega področja poznate?

Pisal je zborovsko glasbo, samospeve, klavirske skladbe, komorna dela.

Najbolj ga je zanimalo simfonično ustvarjanje.

Napisal je devet simfonij z značilnimi naslovi: Te Deum za orkester, orgle in mešani zbor – nekakšna kantata; Simfonična rapsodija za orkester in klavir; Resurrections za orkester in orgle; Duma za orkester, bas in mešani zbor; Vojne vihre; Samorastnik; Simfonija dela, Na domači grudi; Vojna in mir za soliste, zbor in simfonični orkester.

Simfonične pesnitve: Ples čarovnic, Zapeljivec, Pesem planin, Gozdovi pojejo, Povodni mož, Divja Jaga.

Koncerte za violino oziroma violončelo, uverturo h komični operi.

Odgovor se oceni esejsko.

(5 točk)

10. Kaj veste o poslušanem primeru – o vsebini in glasbi?

Kljub naslovu ni predigra h glasbeni komediji niti nima literarne predloge, je zgolj vedra in šaljivo lahkotna skladba v obliki sonate z dvema temama in iz prve teme izpeljanim fugatnim koncem.

Dve točki za vsebino in dve točki za opis glasbe.

(4 točke)

11. Obkrožite črko pred imeni treh skladateljev, ki so delovali pri nas v istem obdobju kakor poslušani skladatelj.

A Gustav Ipavec

F Igor Stravinski

B Arnold Schönberg

G Izak Poš

C Vilko Ukmar

H Marjan Kozina

D Leoš Janaček

I Anton Lajovic

E Matija Bravničar

J Max Reger

(4 točke)

12. Zapišite poslušano melodijo, ki jo v skladbi igrajo violončeli (notna priloga 2).

(8 točk)

Tretji glasbeni primer:**Joseph Haydn, Koncert za trobento in orkester v Es-duru št. 2**

13. Prisluhnite glasbenemu primeru, potem pa napišite skladateljevo ime in priimek ter naslov dela.
Joseph Haydn, Koncert za trobento in orkester v Es-duru št. 2.

(2 točki)

14. Skladatelja imenujemo tudi očeta klasične simfonije. Katere značilnosti je določil posameznim stavkom?

Prvi stavek ima počasno introdukcijo, ki ji sledi allegro v sonatni formi. Drugi stavek je instrumentalni spev. Tretji stavek – Menuet s triom – uporablja teme, ki so blizu ljudskim napevom, in spominja na kmečko plesišče. Četrty stavek – Finale je vesel, pogosto v obliki presto – rondoja ali v kombinaciji sonate in rondoja.

(4 točke)

15. Opišite orkestracijo v skladateljevih simfonijah.

Zvok godal se individualizira, osamosvojijo se tudi viole, pihala so vgrajena v simfonično gradivo kot melodična glasbila. Večinoma so podprta z violinami. Klarinet postane pomembnejši, rog je nosilec harmonije s svojim mehkim in polnim zvokom.

Oblikuje se značilni zvok klasičnega orkestra. Namesto baročnega čembala prevzamejo akordično podporo trobila z držanimi toni. Dinamika postane bolj občutena v naraščanju in upadanju.

(5 točk)

16. Skladatelj je utrdil klasično formo še eni glasbeni obliki. Katera oblika je to, kaj je zanjo značilno?

Godalni kvarteti: sprva so bile 3- do 5-stavčne serenade, kasneje (s Sončevimi kvarteti op. 20) je določil 4- stavčnost, pokazal kontrapunktično znanje. Glasbila so enakopravna in sodelujejo. V poznih kvartetih postajajo intervalne zveze prava gradbena enota.

(4 točke)

17. Katere glasbene oblike je skladatelj še pisal? Obkrožite črko pred pravilnim odgovorom:

A pasijoni

F concerto grosso

B simfonične pesnitve

G maše

C opere

H muzikal

D koncerti

I oratorij

E divertimenti

(5 točk)

18. Mojstra uvrščamo, s še dvema velikanoma glasbe, v obdobje, ki predstavlja umetniški vrh. Kako imenujemo to umetnostno obdobje in katera sta druga dva predstavnika?

Dunajska klasika, Wolfgang Amadeus Mozart in Ludwig van Beethoven.

(3 točke)

19. Zapišite osem taktov melodije glavne teme 2. stavka (notna priloga 3).

The image shows two staves of musical notation in 6/8 time. The first staff begins with the tempo marking 'dolce'. The melody consists of eighth and sixteenth notes, with some rests and slurs. The second staff continues the melody with similar rhythmic patterns and includes some triplets.

(8 točk)

20. Iz partiture (notna priloga 4) izpišite akorde v taktih 157–160 v ozki legi. Opišite, kakšno je značilno harmonsko gibanje v tem zgledu. Izpišite četrti akord (obkrožen v isti notni prilogi), določite kvaliteto in kvantiteto ter mnogostranost.

The image shows a single staff of musical notation in 6/8 time, consisting of eight chords. The chords are written in a compact format, with some accidentals and stems. The fourth chord is circled.

Za vsak izpisan akord 1 točka, skupaj 7 točk.

Eliptično gibanje (realteracija) 2 točki.

Mnogostranost: akord: es-fis-a-c: zmzm2

harm. mol: VII. g

harm. dur: VII. G

Za pravilno določitev akorda 1 točka, po ena točka za pravilno rešitev v duru in molu.

(12 točk)

21. V notni prilogi 5 harmonsko analizirajte akorde v taktih 29–36. Določite funkcije in oblike akordov.

	29	30	31	32
KVANTITETA	6 6	4	6 5	6
		3	4 3	2 6 5
FUNKCIJE	T D VI III	S VI II	D	T D/S S D/S

33	34	35	36
6 5	6	6 5	
4 3	2 6 5	4 3	
S II D	T D/S S D/S	S II D	T

1 točka za pravilno določitev funkcije in oblike akorda.

(26 točk)

Skupaj 123 točk